

første 50,000 Potter, der brændes i ethvert Brænderi, skal være fri, og har derved beregnet en Indtægtsnedgang eller Nedgang i Statteudbyttet paa 364,000 Kr. I Motiverne til Lovforslaget forklarer Ministeren derom, at det har vist sig, at de mindre Brænderier ere blevne særlig ugunstigt stillede ved Overgangen fra Karrumsbestatning til Udbyttebestatning, og Hølgelig deraf har været, at en stor Del af dem har maattet lukke. Det er ganske rigtigt. Alene i 5 Aar er Antallet af Brænderier dalet her i Landet fra 119 ned til 89 i 1892, og den højtærede Minister nævner nu i Motiverne, at Antallet yderligere er gaaet ned til 84 i indværende Aar. Det er en meget betydelig Nedgang i Antallet. Jeg skal dog gøre opmærksom paa, at denne Indskrænkning af Brænderiernes Antal ikke er af ny Dato, idet vi for en Snes Aar siden var oppe i flere hundrede Brænderier, hvoraf de allerfleste nu efterhaanden ere forsvundne. Men jeg nævner det, fordi det staar i en saa mærkelig Modsetning til Motiverne for Loven af 1ste April 1887. Loven om Overgang fra Karrums- til Udbyttebestatning var for en væsentlig Del baseret paa en Henvendelse fra de samvirkende Landboforeninger om at opnaa en saadan Lov, og hvorfor? Fordi man gik ud fra, at man ved Overgangen til Udbyttebestatningen skulde kunne stille de mindre Brænderier langt gunstigere, saaledes at der skulde opvokse Brænderier rundt omkring i Landet med en ganske ringe Produktion, til hvilke Landmændene kunde gaa hen med deres Korn og saa deres Værme tilbage, noget, der vilde være en væsentlig Begunstigelse for Landbruget. Det var dette Synspunkt, som Regeringen stillede sig paa, og som Rigsdagen stillede sig paa i 1887, da man vedtog Loven, ganske vist imod en Protest fra de paagældende vistnok nærmest sagkyndige, nemlig Spritfabrikanterne i Landet. Disse oplyste nemlig, at det modsatte vilde blive Tilfældet. Den højtærede Finansminister benægtede det den Gang, og vi vare alle enige om at benægte det og vedtog Loven, men ikke desto mindre viser det sig, at hvad man den Gang spaaede i den Henseende ikke fra Landbrugets, men fra Spiritusfabrikanternes Side, gik i Opfyldelse, nemlig at det dermed omtrent var ude med de mindre Brænderier her i Landet. Hvoraf kom det nu, at man havde den Opfattelse, at denne Overgang skulde have den modsatte Virkning? Ja, det ligger simpelt hen deri, at ved Karrumsbestatningen kunde de store Brænderier gøre langt mere ud af det samme Mæstekar ved Hjælp af tekniske

Forbedringer o. s. v. end de mindre; man antog derfor, at man ved Udbyttebestatningen vilde komme til at stille de mindre Brænderier gunstigere. Det har nu, som sagt, ikke været Tilfældet, og Grunden der til er, saa vidt jeg kan se, at det er Hensynet til Gærfabrikationen, der har gjort, at de mindre Brænderier ikke kunde eksistere. Ogsaa ved dette forekommer det mig imidlertid, at der maa sættes et stort økonomisk Spørgsmaalstegn, idet Statistikken ikke udviser nogen særdeles stor Udvidelse af Gærfabrikationen her i Landet; denne er ganske vist steget noget, nemlig fra noget under 2 Millioner Bunds Udsørsel op til noget over 2 Millioner Bunds Udsørsel, men i alt Fald i Djebløkket vilde jeg ikke være i Stand til at give nogen anden Forklaring af det mærkelige Udslag af Loven af 1887. Der var jo den Gang en Forskel i Udbyttet af en Tønde Karrum fra 17 Potter op til 30 Potter, og da det blev udjævnet, skulde man jo tro, at de mindre Brænderier vilde saa Fordel ved Loven, men det har ikke vist sig, tværtimod, det er gaaet i den modsatte Retning. Om nu denne direkte Beskyttelse for de mindre Brænderier skulde virke hen til, at Strømmen kom til at gaa i en anden Retning, vil jeg imidlertid tillade mig at sætte et stort Spørgsmaalstegn ved; selv med en Byrde paa Statskassen i saa Tilfælde af, som nævnt, 3—400,000 Kr., tvivler jeg endda paa, at man vil være i Stand til at mødarbejde den almindelige store økonomiske Lov, som er den, at de store Virksomheder sluger de smaa. Skulde der gøres noget, vilde der vistnok kun være en Vej at gaa, og det var den at ophæve Begunstigelsen for Gærfabrikationen, maasse ved at ophæve Tolden derpaa; det vil vel for øvrigt næppe have nogen væsentlig Virkning. Jeg har gjort opmærksom paa dette, fordi det var et Resultat, som Rigsdagen uden Tvivl ikke havde ventet, og for saa vidt et uheldigt Resultat, som Landbruget ikke har faaet den allermindste Fordel af Loven af 1887.

Jeg forlader da Omtalen af Brændevinsstaten og skal omtale nogle af de Punkter, som Lovforslaget for øvrigt indeholder. Der er Forslag om en Skat paa Majs til Brænderibrug, en Skat af $1\frac{1}{2}$ Ø. pr. B. Jeg er ikke i Stand til at kunne se i denne Skat andet end en forøget Brændevinsstat og det i en ganske vist uheldig Form, en Form, som gaar ud paa at bringe en vis Industri til at benytte sig af et økonomisk Raastof. Er det saa, at Majs er det for Brændevinsbrænding heldigste og gunstigste Raastof at benytte, er det i og for sig uhel-